

25 bani Postal

RENAȘTEREA

Biblioteca Universității

Cluj

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

MODIFICAREA LEGII BISERICEȘTI

III.

În numărul trecut am rezumat modificările pe cari le conține proiectul, întocmit de către Consiliul central bisericesc.

Privind aceste modificări în ansamblul lor, se desprinde ușor o tendință generală, aceea de a spori cât mai mult *puterile episcopale*, și a da toiagului arhieresc atributele unei autorități, din ce în ce mai discreționare în organizația bisericească.

Ea este consecința capaniilor lungi duse sistematic de tabăra aboliționistilor dela revista „Viitorul”, cari strigă în gura mare că legea actuală, disprețuind canoanele, a scos Biserica de sub conducerea *Clerului* ca s'o dea cu totul pe mâna *mirenilor*.

Problema *canonicității* poate angaja, din punct de vedere doctrinar, o discuție din cele mai ample, în cursul căreia n'ar fi prea greu să dovedim, că argumentul acesta, impresionant în aparență, este destul de subred și nu rezistă unei critici științifice obiective.

Dar argumentul mai este și lipsit de sinceritate, fiind că reformiștii cari îl invocă ne propun o revenire la organizarea bisericii din *vechiul regat*, așa cum există înainte de războiu, ceea ce, după socotința noastră înseamnă o adevărată necanonicitate. Căci nu va putea pretinde nimenea din specialiștii chestiunii, că diriguirea și administrarea Bisericii de către puterea civilă de Stat, ar fi o prescripție canonică. O asemenea afirmație riscă să se prăbușească la cel dintâi contact cu probe serioase, ce i se pot opune chiar și de un seminarist.

În sistemul vechiu Episcopul eră un prizonier al cluburilor politice, și cum în țara noastră politica este omnipotentă, fiindcă numai prin ea se dobândesc cele îngăduite ca și cele oprite, de sigur că întoarcerea la acel sistem ar conveni de minune tuturor acelor, cari

vor să domineze Biserica, exploatând-o în scopuri străine de menirea ei ideală.

Anteproiectul nostru este, ce-i drept, contrar unei atari năzuințe, și nu lasă nici măcar să se bănuiască, că ar putea fi vorba de renunțare la *autonomia* Bisericii. Dar el servește agitațiunile reacționarilor prin faptul, că vrea să mărească jurisdicția chiriarhală, în dauna *ierarhiei inferioare* și a *mirenilor*.

Aici e vorba de o reformă importantă, care atinge însăși structura legală a organizației de astăzi, intrată în conștiința credincioșilor.

Desconsiderarea protopopiatului ca parte constitutivă, socotind-o numai facultativă și nu obligatorie, reducerea la jumătate a membrilor în corporațiunile reprezentative și organele executive, transformarea lor din instituții deliberative în unele aproape numai consultative prin noi drepturi discreționare acordate Episcopilor, constituie de fapt tot atâtea inovații radicale, ce pot avea consecințe însemnate pentru soarta Bisericii.

Să ne gândim la marele adevăr, că biserica este întemeiată pentru ocrotirea sufletească a poporului. Organizarea ei eternă trebuie să răspundă și unor exigențe practice, cari să-i asigure viabilitatea în timp și spațiu. Cu cât celulele organizării sunt mai numeroase și mai active, cu atât vigoarea și prestațiunile lui apar mai bogate. Prin Statutul de organizare șaguniană, noi am izbutit să garantăm Bisericii o viață vie și diferențiată, cu infinite posibilități de viitor, tocmai pentru că erau puse la muncă toate forțele ei umane.

Fără a invoca trecutul ardelenesc, e suficient să ne limităm la cei 10 ani de regim bisericesc unificat din România întregită, spre a constata, cu legitimă satisfacție, impresionante realizări și progrese în

toate Eparhiile Bisericii ortodoxe naționale. Ele se datoresc în măsură covârșitoare participării legale a preoțimii și mirenilor, sub conducerea animatoare a Vlădicilor, la rezolvirea afacerilor bisericești.

Grație atențiunii ce s'a dat acestor elemente constitutive, atât teoretic cât și practic, de către înțelepciunea Episcopilor, s'a putut trezi râvna și entuziasmul lor nebănuit pentru chestiuni, ce le erau până aci absolut indiferente.

Cu alte cuvinte structura larg *democratică* a Bisericii, i-a făcut cu puțință rezistența din vremuri grele și înflorirea din zilele noastre.

Reduceți acum numărul acestor forțe active, scoateți, din consiliile și adunările eparhiale atâtea fruntași intelectuali, cari le-au onorat, prin situația și munca lor, și veți vedea cari sunt urmările fatale. Eră o distincție morală, prin care Biserica legă de viața și problemele ei, pe toți aceia, cari dela consiliul parohial și până sus în congresul național-bisericesc, exercitau un mandat onorific, dar

„Stricatu-s'a bucuria inimei noastre, întorsu-s'a întru plângere jocul nostru. Căzut-a cununa capului nostru și vai nouă.”

Plângerile lui Ieremia 5, 15-16.

extrem de folositor. Când cercul se va restrânge, prin diminuarea acestora, fiți siguri, că va scădea și interesul pentru Biserica, provocând lăncezeala și decăderea vieții religioase. Cine poate dori așa ceva?

Iată, pentru ce găsim inoportune și greșite modificările proiectate.

Dar mai presus de aceasta, noi ne-am declarat principiar împotriva oricărei schimbări a legii bisericești actuale. Pentru că sapă prestigiul legii însăși, și zădărnicește crearea acelei *tradiții legislative*, fără de care Biserica va fi în permanentă frământare și nestabilitate.

Ce nenorocire înseamnă aceasta ne-o arată, dureros de elocvent, viața politică națională cu vârtejul ei de legi, mereu schimbate, tulburând complect evoluția liniștită a Statului.

Să renunțăm deci la revizuirea legii bisericești, silindu-ne mai curând să ne revizuiim *metodele* în aplicarea ei cinstită și desinteresată.

E singura reformă totdeauna actuală și utilă supremelor noastre interese bisericești.

Mărturisind această credință suntem și în linia de gândire a înțeleptului nostru ctitor, fericitul adormit Episcop *Nicolae Ivan*.

La Parastasul P. Sf. Episcop Nicolae Ivan.

— Predică, rostită de Arhid. I. VASCĂ —

„Cel ce pe poporul său de cădere l-a păzit și Biserica în zilele vieții sale a întărit, *preotul cel mare*, care ca maslinul roade a odrăslit, azi ca luceafărul de dimineată peste norii pământului plutind în haina țării s'a îmbrăcat și cu săvârșirea laudei peste veacuri va străluci...”

Sirah, L, 1-4, 6, 11-12.

Întristați ascultători,

Astfel se exprimă înțeleptul Sirah, despre Simon fiul lui Onie, care a fost unul dintre cei mai devotați slujitori ai altarului. Și oare aș fi putut găsi cuvinte mai potrivite, cuprinse în Scripturile sfinte, în rostul cărora să dau expresie sentimentelor noastre de profundă afecțiune, durere și recunoștință în aceste clipe solemne decât cuvintele Înțeleptului din Legea Veche, pe care le-am citat acum?

Simon, fiul lui Onie a fost mare preot la vremea sa! De el s'a întemeiat înălțimea a doua, țaria cea înaltă din Sfânta Sfințelor a marelui templu; el a păzit neîncetat pe poporul său dela cădere și pierzare, el a întărit cetatea spre încunjurare, „ca soarele strălucind peste Biserica Celui Prea Înalt.” Iar când a părăsit lumina aceasta ca „*luceafărul de dimineată peste nori plutind, în haina slavei s'a îmbrăcat și cu săvârșirea laudei peste veacuri a rămas strălucind!*”

Iată icoana marilor preoți, iată rostul și răsplata în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, pe care le dobândesc desăvârșii slujitori ai cauzei sfinte în mijlocul acestei lumi!

Au trecut numai câteva săptămâni de când zăbranicul negru acoperă scaunul arhieresc al acestei mărețe

Catedrale, de când marele nostru preot, mult regretatul și prea iubitul nostru Părinte sufletească, *Episcopul Nicolae*, ne-a părăsit!

Dar cu cât simțim că ne îndepărtăm mai mult de ceasul despărțirii sale din lumea pe care cu atâta dragoste și abnegație a slujit-o, cu atât durerea noastră sufletească, regretul nostru profund, sporește; căci cu atât mai mult se conturează din ce în ce mai viu serviciile imense ce le-a adus Bisericii și Neamului său și cu atât mai simțitor se dovedește pierderea ireparabilă ce-am îndurat-o cu toții.

Iubiți ascultători,

Cine a slujit Biserica sa mai desăvârșit ca dânsul? Cine a purtat grijă și s'a străduit să păzască pe poporul său dela cădere și pierzare mai hotărât și mai stăruitor ca dânsul? Cine a odrăslit roade mai minunate, clădind și sporind patrimoniul sfânt, peste care i-a fost rânduit să păstorească, în mod mai strălucit ca dânsul?

El a depășit cu mult meritele iluștrilor săi înaintași! Astfel *Episcopul Nicolae Ivan*, asemănător marilor preoți despre care ne vorbesc Scripturile Sfinte, s'a îmbrăcat în adevăr în haina măririi nesfârșite, s'a învrednicit cu tot dreptul de lauda și aprecierea generațiilor nenumărate ce se vor părânda în scurgerea veacurilor viitoare.

A fost o manifestare fericită și rară a prevedinței divine clipa istorică în care s'a ales și s'a înscăunat Prea Sfințitul *Nicolae Ivan* de Episcop la cârma reînființatei eparhii a lui Ștefan cel Mare, a de Dumnezeu păzitei noastre Eparhii, a Vadului, Feleacului și Clujului. Căci din ceasul binecuvântat al descălăcării sale pe aceste meleaguri, o mulțime considerabilă de înfăptuiri solide și-au luat începutul și s'au ținut lanț timp de aproape 17 ani de muncă însuflețită și chibzuită.

„Sub mâna lui magică, — zice un distins intelectual al nostru,* —

*) Dr. I. Goia, „Renașterea“ Nr. 21, 26 Mai 1935, pag. 6.

se înfiripează o nouă Eparhie de mari concepții spirituale. Iar prin activitatea sa neobosită de fiecare zi, Biserica românească se impune pe primul plan chiar și în această capitală eterogenă, unde cultura bisericească a altor neamuri mai favorizate de soartă, avuse vechi tradiții și nelimitate posibilități materiale și politice. În numai ceva peste un deceniu, s'a putut săvârși splendidul aspect al unei Episcopii moderne, cuprinzând considerabile averi mobile și imobile, în frunte cu o Catedrală măreață, o Reședință impunătoare, Academie teologică, generatoare de cultură religioasă și românească, Tipografie, Librărie, coruri bisericești, noi protopopiate și parohii și nenumărate biserici sfințite și atâtea și atâtea așezăminte, pe care cu toții le cunoaștem; toate profilându-se drept înfăptuiri ce vor mărturisi neîncetat urmașilor despre vrednicia acestui ineputabil măiestru al faptelor, care în mașterea timpului de criză economică și morală, a săvârșit adevărate minuni, deșteptând elanul credinței din sufletele amorțite și exaltând până la jertfă sufletul egoist și sceptic al omului din lumea noastră modernă. Și pentru ca aceste așezăminte să fie străbătute de fiorul sacru al unei superioare spiritualități, printr'o fericită inspirație, inițiază și aceea intensă mișcare a intelectualilor noștri a Frâncii ort. române, care să dirijeze și să protejeze ca o înaltă cetate morală și viața noastră religioasă“.

Astfel cu opera sa Episcopul *Nicolae Ivan* a așezat o măreață piatră de hotar a unei vieți eroice!

Pomenirea numelui lui va dăinui veșnic prin trăinicia giganticei sale opere, care prin propria sa viață a ridicat-o și cimentat-o în mijlocul credincioșilor.

Întristați ascultători,

Îndeplinindu-se șase săptămâni dela moartea marelui nostru Arhiepiscop, după creștinescul obicei ne-am adunat azi în fața acestui altar care-i acoperă și-i adăpostește scumpele rămășițe pământești să-i săvârșim cuvenitul parastas.

Ne-am adunat din acest pios prilej, nu atât pentru a-i aduce noi și repetate elogii.

Căci marele Arhiepiscop *Nicolae Ivan* azi nu are nevoie de laudele noastre. În sferile senine pregătite de Tatăl cel Cerească celor ce în această viață pământească și-au făcut cu prisosință datoria de adevărați slujitori ai cauzei dumnezeiești, sufletul lui se proslăvește în cuvenita slavă după meritele sale.

Și dacă totuși în aceste clipe solemne am atins prin câteva cuvinte ceva din marile lui înfăptuiri, pe care cu toții le știm, este că sunt convins, că acestea vor trebui să fie neîncetat înfățișate din neam în neam, din generație în generație ca o pildă mult grăitoare pentru credincioșii de pretutindeni ai Bisericii noastre strămoșești.

Socotim însă acest pios prilej de

pomenire drept un deosebit moment de profundă reculegere sufletească. Astfel plecându-ne fruntea cu sentimente de adâncă venerație, întristare și recunoștință, se cuvine să ne unim sufletele în stăruitoarea rugăciune către Părintele luminilor, ca sufletului adormitului Său serv, *Episcopul Nicolae*, să-i mărească în latimea dreptilor răsplata Sa cerească și mult dorita odihnă, de care așa de puțină parte a avut în lumea aceasta. Pe noi însă să ne învrednicască a avea în fruntea sfintei noastre Biserici Ierarhi, cari cași dânsul în toată viața lor pământească „să păzească poporul dela pierzare și cădere, să întărească Biserica, neîncetat ca măslinul roadele cele bogate odrăslind, spre a se îmbrăca apoi după merit în haina măririi pururea în săvârșirea laudei strălucind, din veac în veac“. Amin.

CAPITAL STRĂIN...

S'a spus în atâtea și 'n atâtea rânduri, că toate sectele religioase, prin felul cum sunt organizate, prin învățăturile ce le propoveduesc și prin felul cum fac propaganda, sunt un permanent pericol pentru fiecare stat. Organizația lor este internațională, membrii ei neavând nici naționalitate și nici hotar; învățăturile ce le propoveduesc sunt un real pericol pentru individ, familie și organizația actuală a omenirii. Pentru aceasta și propaganda o fac în umbră și, adeseori îmbrăcând cele interzise într'un stat, haina celei tolerate.

Aci în cele ce urmează, voi face cunoscut un caz, din care se poate vedea, cum sectarii caută să nu se supună legilor țării, organizându-se stat în stat și cum folosesc bani pentru cumpărarea sufletelor.

Credinciosul nostru, V. R. îngreuiat cu o casă de copii, nu știu cum a ajuns să ia bani împrumut dela un propagandist sectar. Poate numai chiar faptul acesta a fost, pieirea lui sufletească, căci nu peste mult își vinde credința și sufletul. Nu peste mult își face trecerea reli-

gioasă la cultul „fără lege“, de când apoi ocolește biserica, preotul, rudeniile și prietenii de ieri, intrând într'un alt mediu social, fiind un om pierdut pentru neam și societate. Cât a mai avut ceva de dat în schimbul banilor, era bine și de datorie nu se pomenea, dar după ce n'a avut ce să și mai vândă și după ce a venit legea conversiunii datorțiilor, sectarul începu să amintească de bani. Trebuia să-i dea doar altuia, ca să se mântuiască și el... Fostul nostru om, ajuns iarăși în strămoșește, se provoacă la legea făcută de parlamentul țării românești, iar tada, la soborul sectar. Ușurat bietul om, așteptă hotărârea adunăturii. S'au adunat câți pantofari, câți nădrăgari, de prin toate satele din jur, aproape toți străini de neam și se hotărăște: să plătească, cine e dator, cât a luat împrumut.

— Rămas bun adunare strămbă de străini, zice omul, eu mă întorc în brațele iubitei mele maice biserice!

Când a venit la mine, părintele său sufletească, de-mi mărturisi hotărârea și-mi povestii această întâm-

FOILETON

Iisus vestește pentru a treia oară patimile sale

— Ruga fiilor lui Zevedei —

Marcu 10, 32—45. (Matei 20, 17—28; Luca 18, 31—34).

„Și care va vrea să fie întâi, va fi tuturor slugă“.

Mântuitorul făcea pentru ultima dată drumul spre Ierusalim. Ucenicii îi urmau tăcuți și întristați. Se temeau de cele ce aveau să se întâmple la Ierusalim. Presimțeau pericolul care amenința pe învățătorul lor, și indirect și pe ei.

Cu această ocazie pentru a treia oară Iisus le aduce la cunoștință, că tot ceea ce s'a prevestit prin profeții despre „fiul omului“, urmează a se împlini. A sosit timpul, ca el să fie dat arhierilor și fariseilor, să fie judecat și condamnat la moarte. Păgânii vor executa sentința, batjocorindu-l, biciuindu-l și în fine răstignindu-l. A treia zi însă va călca puterea morții, înviind.

Ucenicii nici de astădată n-au înțeles că despre el vorbește, — nu puteau înțelege, fiindcă totul era potrivit gândurilor, dorințelor și nădejților lor.

Între timp iată se apropie de Iisus, căzând în genunchi, mama fiilor lui Zevedei, cu cei doi fii ai ei: Iacob și Ioan. Îi zice ei Iisus: „ce voești?“ Ea răspunde: „Doamne rogu-te, zi ca acești doi fii ai mei, să stea unul de-a dreapta ta și celălalt de-a stânga, în împărăția ta“. Îl roagă deci pentru cele mai de cinste situații în împărăția lui.

Iisus nu se supără. O privește ca pe o mamă iubitoare, dornică de înălțarea copiilor ei. Durere însă nici ea, nici fiii ei, nu știu ce au cerut. Iisus n-a venit să întemeieze o împărăție lumească plină de străluciri deșarte, ci una spirituală, în care cea mai adâncă umilință și supremele suferințe pentru Hristos, sunt cea mai înaltă distincție. De aceea îi răspunde: „Voi nu știți ceea ce cereți; puteți voi oare bea paharul, pe care eu îl voi bea, sau să vă botezați cu botezul cu care eu m-am botezat?“ Puteți voi suferi chinurile care-mi sunt

rezervate mie, pentru mântuirea lumii, ca să fiți demni de înalta distincție răvnită? „Da, răspund ei“. Ei bine chiar dacă veți bea paharul pe care îl beau și vă veți boteza cu botezul cu care eu m'am botezat, nu voi putea dispune ca unul să stați de-a dreapta mea, iar celălalt de-a stânga, — această putere în mâna Tatălui este“. Alegerea și distincția în împărăția divină sunt dependente de hotărârea din veci a lui Dumnezeu. Această hotărâre deși este comună celor 3 persoane din sf. Treime, este atribuită ca și toate acțiunile puterii și providenței, în special lui Dumnezeu Tatăl. Mântuitorul deci nu le poate face o promisiune formală, chiar legându-o de condițiunile amintite. Ceeace nu însemnează că Iacob și Ioan sunt excluși dela supremele distincții în împărăția lui Dumnezeu. Lor le-a și fost dat într'o formă semnificativă să golească paharul suferințelor pentru Hristos. Iacob este primul dintre apostoli, care suferă martiriul în anul 42 d. H., iar Ioan este ultimul dintre apostoli, care urmează acelaș drum.

Toți cei prezenți la această scenă s'au suferat pe Iacob și Ioan. Mântuitorul în schimb

plare, uimit rămase, când auzi din gura mea aceasta: soborul străin al rătăciților, de astădată a hotărât legal. Da, am întărit eu, a hotărât în conformitate cu legea conversiunii datoritorilor... Dta, iubite fiule, ce ai fost „mort și înviat, pierdut și aflat“ nu știi că legea spune precis, că banii străini, veniți de peste graniță, să cumpere sufletele românești, să despărteze aceste suflete de biserică strămoșească și astfel să omoare pentru totdeauna acel suflet și pierdut pentru interesele neamului, nu intră în conversiune.

Numai acum omul meu, era luminat. Pr. Ax. T.

Rânduri după moarte.

Un suflet s'a înălțat la cer așa cum se înalță o sfântă rugăciune. Un suflet drept și curat ca o luminare de ceară. Cerul s'a deschis și l-a primit pe Vlădica Ivan ca pe un fiu bun al lui. În grădina cerului, Vlădica Ivan e o floare ruptă din inima Neamului românesc.

Puține și rare sunt florile care să se urce atât de sus în stîmă și considerația Neamului și a Bisericii sale!

Chip blând și tăcut, voința tare și neclintită sunt adjective cari cuprind ca într-o ramă figura aleasă a acestui distins Ierarh.

Prin munca lui uriașă și prin prețul spiritual al muncii lui s'a înscris pentru totdeauna în istoria Neamului și a Bisericii sale.

Cine se va putea ridica până la înălțimea vieții și a operii lui?

Cine a putut pătrunde sensibilitatea adâncă a acestui Ierarh în dorința lui de a se dăruți benevol și integral Bisericii, lipsurilor ei și a Neamului?

Vlădica Ivan a făcut parte din categoria oamenilor predestinați, aleși pentru a crea epoci în istoria unui neam.

Amintirea lui se lasă ca o grea răspundere pe umerii acelora, cari au datoriat să-l urmeze.

Pr. GR. TRIMBIȚAȘ

REÎNVIE ORTODXIA!

Se bucură cerul și sufletele noastre văzând cum se înalță pe aceste scumpe plaiuri ale Ardealului mărețe lăcașuri de închinare Domnului.

Ardealul, sfânta cetate care secole dearândul a simțit ferul roșu al umilirilor și suferințelor străine își reîncepe firul vieții sale naționale prin înmuri de slavă către Stăpânul ceresc.

Căci doar ce altceva sunt aceste impunătoare și falnice lăcașuri de rugăciune decât înmuri de slavă și mulțumire Domnului, este din sufletul unui popor întreg, a cărui salvare și mântuire a fost tocmai Biserica, credința în cer și în Dumnezeu.

La Cluj, la Turda, ochiul smeritului creștin poate să privească mărețele Catedrale, ce se înalță semețe spre cerul albastru.

Tocmai aci, pe aceste locuri, unde piciorul străinului apăsa mai tare și mai fără milă, unde legea noastră strămoșească era mai batjocorită și mai amenințată, românii ortodocși au

știut să înfigă zidul tare și sfânt al izbăvirii noastre naționale: *biserica.*

Dar nu numai aici, ci pe întreg cuprinsul țării biserici mândre răsar pentru a mărturisi lumii credința și forța morală a unui popor.

Dacă dealungul vremurilor trecute, viața religioasă a românilor din Ardeal, a cunoscut epoci de adevărată prigoană și martirism, iată că astăzi Dumnezeu a adus vremea, când pe pământul strămoșilor noștri putem să ne plecăm genunchii în sfintele noastre biserici, și ne ridicăm capul și inima spre Dumnezeu.

De sub viața trecutului o floare își înalță capul: e floarea sufletului nostru românesc. Ortodoxia reînvie!

Pr. G. T.

„Dar noi, după făgăduința lui, așteptăm cer nou și pământ nou, în care va locui neprihănirea.“

2 Petru, 3, 13.

INFORMAȚIUNI

Întru pomenirea Episcopului Nicolae. Duminecă, 15 I. c., a avut loc în Catedrală parastasul de 6 săptămâni dela moartea neuitatului nostru părinte sufletesc. — A slujit un mare sobor de preoți, alcătuit din P. C. consilieri Dr. Seb. Stanca, Dr. V. Sava și Laur. Curea, păr. Ioan Cioara, Ioan Goron și Fl. Murășanu, arhidiacon Dr. I. Vască și diacon V. Bogdan. Răspunsurile funebre le-a dat corul Academiei teologice, dirijat de prof. Dr. V. Petrașcu. Catedrala era arhiplină de un public numărös în frunte cu P. Sf. Episcop militar Dr. Ioan Stroia și rudele apropiate, șefii autorităților civile și militare, un mare număr de doamne și intelectuali, elevii și elevele școlilor. Ordinea afară eră ținută de 20 sergenți.

Slujba a fost ascultată într-o atmosferă de profundă pietate și toate inimile erau unite în aceleași rugăciuni, pentru odihna celui plecat în lumea drepților. Tristețea credincioșilor își proiecta din nou umbrele ei pe zidurile sfântului lăcaș, învăluit în ceața părerilor de rău.

La sfârșit păr. arhidiacon Dr. I. Vască a rostit un panegiric mișcător.

Domnul să odihnească în pace pe marele ctitor, atât de iubit în viață de păstoriții lui.

Desbaterile Sf. Sinod. Supremul lor bisericesc a continuat să se ocupe în ședințele lui cu o serie de probleme principiare și curente. Astfel a intervenit la Ministerul Instrucțiunii pentru înființarea unei catedre de antichități bisericești pe lângă Facultatea teologică din București, a dispus ca recăsătorirea preoților să fie lăsată spre deslegare viitorului Sinod ecumenic, a oprit hirotesia de noi arhimandriți-mitrofori, a aprobat câteva hirotonii de preoți necăsătoriți. A delegat apoi o comisie

compusă din I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, Nicodim al Moldovei, episcopii Vartolomei al Râmnicului și Andrei al Aradului, cari să ceară Ministrului de Finanțe suprimarea curbelor la salariile preoțești, iar dlui Prim-ministru prezentarea proiectului de modificare a art. 19, 20 și 21 din legea bisericii. În ce privește stilismul din Basarabia s'au cerut Guvernului măsuri de ordine, ridicarea călugărilor străini și sancționarea laicilor instigatori. De asemenea s'a intervenit pentru suspendarea profesorului comunist P. Constantinescu-Iași dela Facultatea teologică din Chișinău.

Urme românești în Patmos. Neobositul cercetător istoric d. Marcu Beza, care a scos la iveală atâtea lucruri interesante pentru istoria noastră la Muntele Athos și în Palestina, aduce noi surprize. Într-o comunicare făcută la Academia Română, domnia sa a arătat că a dat de urme românești și în insula Patmos, locul unde sf. Ioan și-a scris Apocalipsul. Anume o serie de hrisoave, cuprinzând danii pe seama mănăstirii Patmos, din partea Voevoților Stefan Duca, Antioh și Dimitrie Cantemir, Constantin Brâncoveanu și Mihai Șutu. Ei au mai dăruit și obiecte de preț, ca evanghelii, paterite, candelă, chivote toate lucrate în aur și abanos. Mai impresionantă este însă descoperirea alor două ripide splendide, dăruite de Stefan cel Mare al Moldovei în anul 1488.

Tot atâtea dovezi prețioase, despre ocrotirea princiară a ortodoxiei și prin ea a creștinătății, de către Principatele românești. Cu asemenea tradiții culturale, avem dreptul să ne mândrim în fața adversarilor noștri de astăzi.

Mitropolia Ardealului. Luând act de svonorile cari au făcut ocolul presei în legătură cu mutarea Mitropoliei la Cluj, oficiosul „Telegraful Român“ publică în numărul din urmă, o lămurire precisă, menită să pună lucrurile la punct. Iată ce spune: „Deodată cu ivirea vacanței celor

trage ultima concluzie din problema pusă, evidențiind adevărul adânc, care stă la temelie împărăției sale și anume: Împărăția messianică este o împărăție a umilinței, o polaritate opusă împărățiilor lumesti: „Voi știți că principii popoarelor le stăpânesc pe acestea, exercitând putere supra lor. Nu tot astfel trebuie să fie între voi: ci acela care vrea să fie mai mare, trebuie să fie servitorul vostru... precum și fiul omului n-a venit în lume ca să se lase servit, ci să servească și să-și dea viața, ca preț de răscumpărare pentru mulți“.

Care este rațiunea clădirii împărăției mântuirii pe temelie umilinței? Ușor de constatat. Împărăția divină în forma ei primară este distrusă prin păcat. Păcatul despoae pe om de fericirea originală, și de calitatea lui de cetățean al împărăției divine. Păcatul la rândul său este un act al liberei voințe determinat de mândrie.

Mândria a dus pe om la păcat, păcatul la incalculabilele pierderi ce i-au urmat. Mândria este deci temelul păcatului și răului din lume. Mântuirea din păcat, fericirea, după ce Dumnezeu fiul a binevoit să plătească prin jertfă prețul răscum-

părării noastre, o putem redobândi tot printr'un act al voinței noastre libere, în funcție însă tocmai de contrastul mândriei, adică de umilință.

Umlința s-ar putea spune este însăși religia creștinului. Ea umple prăpastia săpată prin păcat între Dumnezeu și om, ea dă posibilitatea refacerii legăturilor firești indispensabile fericirii omenești.

Umlința însemnează credință. Prin ea omul recunoaște propria lui sărăcie sufletească în fața nemărginitei mărimi a Dumnezeirei. Se pleacă înaintea absolutului invocând și nădăduind ajutorul.

Umlința înseamnă iubire. Când pentru noi Dumnezeu e totul, ceea ce facem poartă pecetea iubirii față de el și față de semenii.

Umlința înseamnă nădejde. Prefacerea legăturilor cu cerul, cu necesitate aduce participarea la bunurile cerești. Fericirea nu ne mai apare ca o iluzie deșartă, ci o realitate a cărei pârgă începem s'o gustăm.

Cu un cuvânt umilința ne garantează pacea cu Dumnezeu, pacea cu lumea, și pacea cu noi

înșine. Ori împărăția mântuirii este o împărăție a păcii.

Iar dacă Mântuitorul accentuează deosebită importanță a umilinței în împărăția sa, el însuși este o personificare a acestei virtuți. Deși posesor în cel mai înalt grad al tuturor plenitudinilor, Dumnezeu fiul se coboară din mărirea cerului, în mijlocul lumii păcatului, luând trup omenesc, și suferind toate neajunsurile vieții pământești. Umlința lui ajunge culmi nebănuite în cea mai rușinoasă moarte, alături de criminali.

Prin exemplul său, confirmă adevărul propus: „cine dintre voi voește să fie mai mare în împărăția messianică, trebuie să fie slugă tuturor“.

Acest adevăr deci nu este numai un răspuns plin de învățătură dat fiilor lui Zevedei, ci un testament lăsat tuturor urmașilor. Viața creștină nu poate fi concepută fără de umilință.

Și într'ucât nu este posibilitate de fericire în afară de creștinism, rezultă că nu este fericire, fără de umilință. Râvnim fericirea, să râvnim mai întâi mijlocul de a o dobândi, adică umilința.

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

două scaune episcopale învecinate ale Mitropoliei Ardealului, a început să circule, în coloanele unor ziare, atât din provincie, cât și din Capitală, știrea că unii intelectuali ardeleni ar dori și ar sfârși ca scaunul Mitropoliei noastre să fie mutat dela Sibiu la Cluj, care este capitala Ardealului.

După câteva considerații istorice, cari vorbesc pentru rămânerea Mitropoliei la Sibiu, oficiosul adaogă:

„Este, de altfel, numai un fel de a vorbi, când zicem: „Clujul este azi capitula Ardealului“; — capitala Ardealului nu este nici Clujul, nici Sibiu, — au fost cândva și unul, și altul. Dar capitala Ardealului de azi sunt *Bucureștii*, ceea ce trebuie să o mărturisim în toată sinceritatea și pe lângă toată dragostea ce purtăm provinciei în care ne-am născut.

„Nu putem să uităm, vorbind de vechiul Sibiu, că acest oraș a însemnat, în deosebi pentru viața bisericească ortodoxă din Ardeal, mai mult decât oricare alt centru ardelenesc.

A-l coborî dela rangul la care îl ridică un Șaguna, și în care îl mențin toți urmașii lui până astăzi, ar însemna să lipsim Sibiu românesc tocmai de ceea ce are mai prețios.

Credem că lucrurile s'au limpezit și că acei cari urmăresc să prindă idei de senzație nu mai au ce spune la rostirea categorică a celor competenți.

În zadar! Mitropolia ardelenă rămâne în Sibiu. E cel mai prețios centru unde poate activa cu folos. Să nu se uite că tradiția religioasă însemnează mult pentru Biserica ortodoxă, ceea ce trebuie subliniat și cu prilejul rămânerii scaunului mitropolitan la Sibiu“.

Lourdes și Maglavit. Este titlul unui studiu recent al dlui Prof. Dr. G. Marinescu, membru al Academiei Române. Marele savant de reputație mondială, după ce s'a documentat personal la fața locului, a socotit util să se ocupe în lumina științei de fenomenul dela Maglavit. Și fiindcă toată lumea l-a pus alături de Lourdes, strălucitul învățat din București a căutat și el să mențină această apropiere de nume, studiind în paralelă cele două localități devenite celebre, prin vindecările înfăptuite acolo.

E o plăcere să citești această lucrare obiectivă și competentă, din care vezi seriozitatea cu care cercetează învățatul o problemă atât de pasionantă. Uniții în deosebi, cari vorbesc cu dispreț și ură de Maglavit, ar trebui să ia aminte la această carte. Autorul declară — în necazul dumnealor — că „la Lourdes bolnavii se vindecă, cum se vindecă și la Maglavit“.

Recomandăm cartea preoțimii noastre. Costă numai 20 Lei. Are 91 pagini. Se poate comanda la Librăria eparhială.

Conferințele „Cercului de studii religioase“. „Cercul de studii religioase“ al studenților dela Academia teologică ortodoxă română din

Cluj, și-a inaugurat ciclul anual de conferințe, Luni, 16 Martie, prin conferința dlui prof. Dr. O. Bucevschi, care a vorbit despre: „*Teologia dialectică*“.

Conferențiarul a analizat puternicul curent actual din teologia protestantă, pornit de profesorul K. Barth, ca reacțiune împotriva pustirilor religioase deslănțuite de protestantismul liberal. Din mișcarea aceasta se observă că protestantismul e obosit de abundența elementului curat omenesc în religie, și voeste să se întoarcă la isvoarele revelației, înlăturând impedimentele fixate de capriciile rațiunii omenesti între Dumnezeu și om. Teologia dialectică, numită astfel fiindcă ar fi vorba de un „dialog între Dumnezeu și om“, nu-și poate ajunge scopul: restabilirea creștinismului autentic. Îi lipsește sensul adevărat al inspirației, nu acceptă sf. tradiție și autoritatea bisericii și în consecință desfigurează o serie întreagă de adevăruri creștine.

Germania încăpăținată. Criza internațională provocată de Germania se menține. Puterile cari au semnat pactul dela Locarno și Consiliul Societății Națiunilor, întrunite la Londra se frământă în aflarea mijloacelor potrivite pentru rezolvirea pașnică a conflictului. Ele au invitat pe cancelarul Hitler să vie la sfat, retrăgând trupele din Renania. Dar Führerul se menține provocator pe poziția câștigată prin violarea brutală a Tratatelor.

E de sigur o clipă grea aceasta prin care trece Europa. Încordarea poate deveni tot mai amenințătoare, și dacă Berlinul nu cedează, vor urma sancțiunile economice și financiare. România privește cu îngrijorare la desfășurarea evenimentelor. Se crede, că totuși se va ajunge la o înțelegere, spre a nu împinge lumea pe povârnișul dezastrelor.

Un calomniator vulgar. Ziarul „*Raza*“ din București, apărut de curând pe piață, ca organ al unui partid politic, n'a găsit altceva mai bun de făcut, decât să publice proza, ordinară a unui domn Mircea Damian împotriva Chiriariilor și preoților Bisericii ortodoxe. E cu neputință să reproducem nici măcar simple mostre din expectorările acestui detractor, lipsit complect de simțul decenței morale. Nu suntem de loc surprinși, de asemenea perorații bolnave, câtă vreme puțini clienți ai pușcăriei Văcărești ies de acolo pocăiți. Ne mirăm însă, că direcțiunea unui ziar politic, cu pretenția de a îndruma țara în numele partidului său, poate admite astfel de calomnii revoltătoare la adresa slujitorilor bisericii naționale. Înfierăm cu toată

indignarea aceste procedee țigănești și nu ne îndoim că preoțimea ardelenă le va ști răspunde cu toată demnitatea.

V. Ș.

Un autor recidivist. E vorba de d. Ioan Georgescu, domiciliat în București, dar canonic la Oradea-mare, cunoscutul erou al afacerii cu biografia lui Gh. Lazăr, pentru care a fost dimis din postul de secretar al „Astrei“. Tipărend de curând și biografia lui Ioan Rațiu, și dorind să se afișeze cu ea, a făcut citate false din recenziunea dlui T. V. Păcățianu, bătrânul președinte al secției istorice a Astrei. Cică dela Istoria lui Barițiu n'ar mai fi apărut o operă atât de bogată. Auziți și vă minunați! În numărul pe Februarie revista „Gând românesc“ din Cluj demască această nouă fraudă, publicând textul recenziei dlui Păcățianu, care nu conține nici o iotă din presupusele laude. Frumoase moravuri de „canonic“!

BIBLIOGRAFIE

Comunicat. Biblia cea nouă tipărită de Sf. Sinod, este aproape gata și se va pune în vânzare în timpul cel mai scurt. Prin aceasta îndrumăm deci toate parohiile ca să ia în bugetul anului acestuia cel puțin 300 Lei, pentru aceasta biblie, care se va distribui tuturor parohiilor. Din ședința Consiliului eparhial dela 11 Februarie 1936.

* Consiliul eparhial.

Prof. univ. Dr. Vasile Gheorghiu: „*Francmasoneria (Originea, dezvoltarea, organizația, doctrina și tendințele ei)*“. București 1935.

Prin proporțiile ce le-a luat, Francmasoneria pasionează azi multă lume, firește nu pe toți în același sens. Cu toate acestea, prea puțini își dau seama de adevăratul ei rost și scop. Broșura cu titlul de mai sus, scrisă de învățatul profesor dela Facultatea teologică din Cernăuți, oferă deplină lumină în privința aceasta. În ea se arată, precis și lămurit, originea, dezvoltarea, organizația francmasoneriei — și cea dela noi, — precum și toată subversiva ei doctrină și tendință. Lojile francmasonice, spune autorul, sunt asociațiuni cu tendinți distructive pentru omenire, în general, și în special pentru tronuri și biserici. Ele răspândesc indiferentismul religios între creștini — religia lor e cea a rațiunii pure —, și au adus cu sine marea imoralitate, de care suferă omenirea. Sunt focarele, în care totdeauna s'au pus la cale și condus

marile revoluțiuni politice și sociale ce au adus atât de mult rău omenirii. Cei mai numeroși și mai zeloși membri ai lojelor masonice au fost și sunt Iudeii. Toleranța, de care vorbesc Francmasonii e numai paravanul ce le maschează adevăratele intenții subversive. De fapt, pe cei de alte credințe și idealuri, îi urmăresc până la distrugere. Francmasonii, subliniază autorul, sunt o bandă de hoți, secreți, bine organizați și profitori neomenoși ai situațiilor, gata să distrugă ori și ce li s'ar opune în cale.

Dintre ai noștri (Români), spune autorul, își caută refugiul în francmasonerie numai ambițioșii, doritori de mărire cât mai înalte în stat și societate, oamenii egoiști și lipsiți de scrupule, cari cu orice preț vor să parvină la averi mari și situațiuni nesăbuite, oamenii cei mai imorali, excrocii. Lojele Francmasonice sunt, așadar, cuiburile elementelor celor mai infecte, imorale, anarhice și revoluționare. — Desigur, o caracterizare mai potrivită și corespunzătoare adevărului, nici nu se poate. De altfel din fiecare rând al lucrării transpiră cea mai caldă iubire pentru neamul și biserica strămoșească.

E o lucrare temeinică, ce trebuie să cadă în mâna fiecărui român de bine.

*

Prof. univ. Dr. Vasile Gheorghiu: „*Mai multă dragoste creștinească*“. Cernăuți 1935.

O broșură mică, de numai 13 pag., și totuși mai de preț decât multe cărți de sute de pagini, căci cuprinde cea mai caldă apologie a dragostei creștine. Mântuitorul a pus la temelie religiei creștine iubirea față de Dumnezeu și oameni, virtute mai puternică decât orice. Ea creează familia, statul și tot progresul și binele din lume. Criza mondială, cu variatele ei aspecte, și sub care geme lumea întreagă, se datorește tocmai lipsei de iubire dintre oameni. Lipsește esențialul. Prezența iubirii creștinești între oameni, spune hotărît autorul, — și cu toată dreptatea —, e în stare să soluționeze criza de autoritate, economică, financiară, administrativă, morală, cu un cuvânt toate problemele sociale, care frământă atât de mult omenirea de azi. Regenerarea neamului și restabilirea bunei ordine în stat, se poate face numai în puterea adevăratei dragoste creștine.

Citirea acestei broșuri, scrisă cu simțită căldură creștinească, e o adevărată binefacere pentru chinutul om de azi.

*

O. Bucevschi.

Sf. Episcopie a Dunării-de-jos, Galați, publică în biblioteca eparh. o nouă broșură pentru popor, intitulată „*Hristos și Tineretul*“, datorită unui bun și inimos preot din parohia Bâlca-Coțofănești, pâr. A. C. Cosma. O recomandăm P. C. preoți să și-o procure dela numita Episcopie.

POSTA REDACȚIEI

Prof. Ax. Banciu, Brașov. Mulțumesc de răspuns. Ai deplină libertate să faci cum vrei. Sunt mirat, că n'am primit revista până acum, deși o așteptam cu nerăbdare. Sănătate.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

AVIZ! Subsemnatul aduc la cunoștința O. Domni Preoți, că în atelierul meu de croitorie din Cluj, Str. Regina Maria 48, se confecționează: **REVERENZI PREOȚEȘTI** din stofe fine, cu prețul dela 1500 Lei; **ORNATE** cu prețul dela 3000 Lei; **PRAPORI** cu prețuri moderate, — precum și **costume bărbățești**. Rog binevoitorul sprijin al On. preoțimi, garantând de confecționarea frumoasă și durabilă. Cu deosebită stimă **MIHAIL MUNTEAN,** croitor.